

Jan Štolba

Nezastavitelný den

ROMÁN

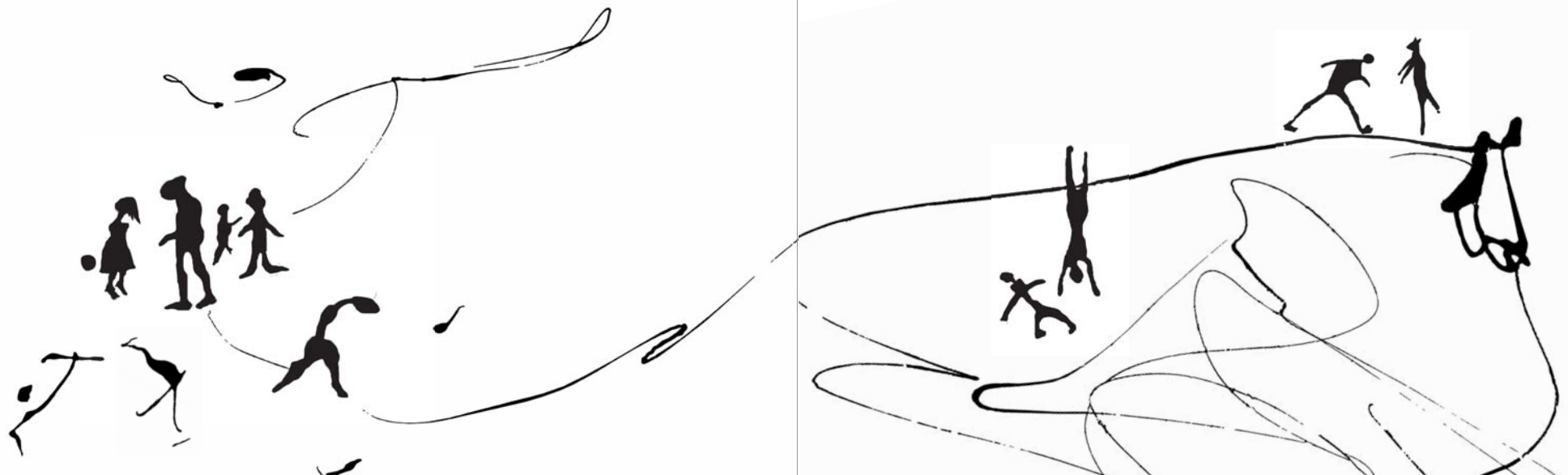
CHERM

Praha 2019

I.

Pavel

11 JAK SI POMOHL

Pořezal se o světla. Byly tam střepy po zářivkách anebo zbytky světelného nápisu ve výši ramen. Běžel pryč tmou a lokty se otloukal o zdi v úzké uličce. Zabandážované konce černých kabelů, trčící od podezdívky, ho šlehaly do nohou. Zakopl o podobaný obličej patníkové sochy na rohu ve výši pasu. Maucta, vy jste tu taky? Šklebivec. Odněkud se ozýval hlas, ale N. se nepokoušel odpovědět. Ostatně mohli docela dobře volat na někoho jiného. Není to tvoje starost. Na konci uličky se vynořil rozsvícený skleník jedné z rádoby pizzerií, o něž denně zakopával v průchodech a na nárožích, byla nacpaná lidmi, usedali s tácy ke stolům, zase se zdvíhali a oblékali si kabáty. Nic mi tu nepatří. Jen tak tak se vyhnul tlupě pořezů v nadmutých péřových bundách, postávajících před vchodem. Proč je měli, byla snad zima? Mně není nikdy zima! Před očima se mu mihl něčí dotuha vyholený krk, načepelené kotlety do půlky čelistí. Kusy tetovaného draka lezly zpod límce. Někdo z tlupy vystrčil ven pěst. Hrst. Anebo chtěl někomu připálit? Ukázalo se, že v pěsti je ukrytá hrst drobných. Na poslední chvíli N. uhnul, ale dešť mincí, najednou lehkých a lesklých jako staniol, se mu rozševalil za zády. Vzápětí příval nadávek. Čuráku. Zmrde. Mrdko. Mamrde. Co ten tady dělá. Kam vole spěcháš. Šiškou vo schod málo. Kletby místy zněly až škádlivě, potutelně se čekalo, co bude. Pořád ještě to nemuselo patřit jemu. Maso. Nerozeznal, zda se ho hlouček snaží vyprovokovat, nebo se jen připltl k něčemu, co s ním nesouviselo. Až když ho jeden z nich chytil za loket, bylo jasné, že má problém. Kam se jako sereš. Nevidíš, že sou tu lidi? Mladík s čelem širokým jako pluh na něho nepřítomně zíral. Přestože N-ovi spílal, mimochodný úsměv mu nemizel z tváře. Napětí

v břiše, jako vždy, ale zároveň se v N-ovi pohotově vzedmula i vlna vzteku. Vytáhl loket ze sevření. Jako s dovolením. Hleděl tomu člověku do očí (jestli se mě dotkneš, tak se neznám), nebyl si jist, zda by byl schopen dotáhnout nával běsu do konce, *kdyby na to přišlo*. Trochu se za svou zuřivost styděl, vždyť nebyla jeho, byla jejich. Zároveň by se teď svého vzteku nevzdal ani za nic. *Zvířatům se vrací paměť v nestřežených okamžicích*. Po dláždění se bělaly rozsypané mince. Kdo si jako, kundo, myslíš že seš, vole. Vážně do jednoho z nich vrazil? Nevlezli mu sami do cesty? Vrazil jsi do mě. — Ne, vy jste vrazil do mě. — Slyšíš toho magora? To ty jsi vrazil do mě! Přece rozpoznám, když do mě někdo vrazí. — Stál s nimi na mastně lesklých hlavách zaječí uličky, napůl pod temným nebem vysoko nad střechami, napůl už v úzké pasáži, v níž svítila pizzerie. Ustoupil o krok, napřáhl proti chlapíkovi dlaň jako nárazník. Pomalu, jo? Úsměv na chlápkově tváři nedůtklivě tuhl. Co jako pomalu? Vlna vzteku opadala, ale strach ji nestřídal, místo toho na N-a začala padat únava už jen z představy strachu, jenž by se ho teď správně měl zmocnit. (V příští vteřině se probere a pozná, že už nemusí tak pracně zuřit.) Věděl, že by měl být zticha, ale nemohl se udržet: To se na mě sesypete všichni najednou? Někdo v hloučku vytáhl ruce z kapes. Slyšels ho? A omluva nebude? Až teď si N. začal uvědomovat jednotlivé podoby mužů v bundách. Dokonce viděl, že opravdovou bundu, nebo spíš pérovou vestu bez rukávů, má na sobě jen jeden z nich. Každý splňuje vžité představy o zabijácích. Jednomu nad vystouplými očnicemi ubíhá nazad ploské čelo, druhému se masitý zátylek sotva vejde do mikiny. Nabušenec. Oči třetího se topily v narvaném obličejí. Čtvrtý vypadal jako přísný, od všeho odpoutaný mnich. N. je v duchu počítal, ale nemohl se dopočítat. Když tu se skleněné dveře pizzerie otevřely a ven se vyhrnul hlouček cizinců. N. musel před davem ustoupit a zároveň ho jeden z cizinců hned oslovil. Náměstí — tam? Sochy? Metro? Ano. Pěšky? Asi tak deset minut. Zahlédl, jak jeden z vyholenců nasupeně rozhrnul cizince, kteří se mezi ně připlétli. Vylámej tý píči prsa, vole. Nato N. sám pažemi naznačil, aby se hlouček nechápajících turistů roztoupil, rozhlédl se po vzniklém prostoru málem vítězně — a sklonil se k zemi, aby sesbíral aspoň pár rozházených mincí. Hned první korunu mu špička boty ukopla zpod prstů. N. se zvedl a jeho oči se setkaly s bezedným pohledem

od všeho odpoutaného, dva dny neholeného holohlavého mnicha. Ser vocad'.

Proběhl pasáží a octl se v davu na rozsvícené pěší zóně. Sehnul se, aby si zavázal tkaničku. Klekl na dláždění, když vtom mu něčí koleno vletělo do obličejí. Jako když ti do ksichtu zahučí meteor. Napůl v zákleku se poněkud svezl k obrubníku, někde vzadu dusaly reprobodny, *tuc, Tuc, Tuc, Tuc*. Začal sis bezděky pobrukovat tu melodii. Někdo ti do ruky vtiskl letáček. Agnus Dei? Odněkud odzadu jsi zaslechl uculené, mazlivě namoklé: Vstávej, pindo... Tentokrát šlo o dívčí hlas, snad trochu přio opilý. Bezmocnost trvala o slastnou vteřinu déle, než měla, a N. najednou zatoužil nevstávat, mávnout nad vším rukou. Zvedl hlavu, zda aspoň koutkem oka nezahledne, kdo do něj vrazil. Byl to někdo z hloučku v pasáži? Ne, tohle byl obyčejný chodec, snad cizinec, nebo místní byrokrat, ale jak ho poznat, nohy, kabáty, ruce i kufříky spěchaly dál. N. si všiml několika pohoršených pohledů. Co tady tenhleten vyvádí? Není sjetý? Že klečí? N. se zvedal a ohmatával si nos. Přio opilý dívčí hlas nemluvil k němu, ale dolétl sem od dvojice rozjařené do sebe zavěšených milenců, kymácejících se před rozsvícenou výkladní skříní plnou lustrů a skleněných figurek ve směšných polohách. Jedna kouřila porcelánovou fajfku. Jiná právě klouzala po skleněné banánové slupce. Husopaska vyváděla na pastvu hejno hus. Přio pilá dívka zdviženým prstem hubovala figurku skleněného kominička: Ty seš ale umouněnej... Kominičku, můj strážníčku... Zatímco její milý jel dívce rukou nahoru po odhaleném stehně a něco šeptal, až oba vyprskli. Zdálo se, že ohromná prodejna lustrů, lamp, křišťálových cingrátek a skleněných pitrýsků v úzké uličce nemá konce. Zdálo se, že cizincům vstříc, dlouze se podél ní sunul dav prakticky celý den, noc, kolik cizinců si právě teď na dně křivolaké rokly starovětsky měšťanských domů potřebovalo zakoupit masivní lustr, odvézt si domů třpytivou kořist? Vlekli se podél vitrín jako na běžícím pásu, křičeli nějaké pokřiky, vybuchovali smíchy, vzájemně si pózovali před fotoaparáty. Zároveň se bez přestání valili k ústí uličky, v jejímž úzkém jícnu se černal otevřený prostor a mohutné, osvětlené věže náměstí. Tohle jsme vždycky chtěli. N. postřehl, že za rameny a kabáty kolemjdoucích je rozlehlý obchod docela prázdný. V moři světla za výkladem visely lustry jeden přes druhý, rozžaté lampy vytvářely tolik třpytu, že nikoho

ani nenapadlo, aby vstoupil a něco si *nedejbože* koupil. Haleluja. Bílé koule a širmy, křišťálové hranoly na šňůrkách a složité zavěšené drůzy zde zářily celou noc a potom zas příští den.

Co mám s tím nosem, nepřerazil mi ho? Z postranní uličky napříč do rušné pěší zóny couval popelářský vůz. Brzdová světla řevěla mezi tmavými siluetami. Vůz varovně pípá. Nepř-EKO-natelný servis! Davem letěla nadměrně velká ženská tvář s poplašeným výrazem v očích, spolužačka z gymnázia! řekl si N. vteřinu předtím, než mu došlo, že jde o tvář čerstvě slavné televizní moderátorky. Televizní zprávy a debaty teď sledoval noc co noc. (Valící se zástup tvrdošíjně vyžadoval fant, jímž se vykážeš, půlku rozlomené věci, tu druhou mají oni.) Z povzdálí kdosi s úsměvem hleděl k N-ovi. Kolemjdoucí v černé kožené bundě, zezadu jakoby ověncený září broušených lustrů a dárkových váz, viděl N-ovu srážku a zakolísání a vrtěl nad tím hlavou. Co se všechno nestane. Vysoká postava s řídnoucími, nazad sčesanými vlasy, oči zatížené fialovými kruhy, kolem ohrnutého dolního rtu hrála přívětivá ironie. Ale vždyť se známe! Tentokrát se N. nepletl. Vídal toho člověka už roky, asi tak stejně staří stárlí spolu ve stejném městě, míjeli se na nárožích, párkrát se málem pozdravili, ale nakonec spolu za celá léta nepromluví ani slovo. Fialové očníce, jaké mají horníci, a rty jakoby obkroužené fialovou linkou vždycky vzbuzovaly dojem, že kolemjdoucí patří k nějaké cizí kastě, odněkud odjinud sem vyslané šířit chaos a nejistotu. N. kolemjdoucího od svého čerstvého návratu z ciziny zatím nepotkal. Dokonce si hned uvědomil, že si na něj za těch pár let, co tady chyběl, ani jednou nevzpomněl. A přece se ten člověk teď jakoby nic vynořil zpoza rohu, jako tolikrát předtím. (N. byl vždycky zvědav, co je ten chlapík zač. Přesně si vybavil, kdy a kde na sebe během času narazili: Před mnoha lety na nábřeží cestou na koncertní maraton napůl zakázaných kapel. Na schodech před barem periferního hudebního klubu, kde kolemjdoucí posedával s tlupou svých souvěrců. Pak jednou v ranní tramvaji cestou do kotelny, v níž byl N. před svým útekem zaměstnán. Nebylo jasné, zda kolemjdoucí jede také někam *zařezávat*, anebo se teprve vrací z tahu. A v úplně nejvzdálenější době, pamatuje si N., spatřil neznámého ve frontě u pokladny filmového klubu (mezitím zrušeného). N-ův kolemjdoucí, tehdy ještě s vlasy do půli zad, stál v nabitém vestibulu klubu obklopen svou pestrou klikou a N. ho slyšel

s nadšenou, něžnou ironií prohodit větu, již si z jakéhosi důvodu zapamatoval: Nejradši mám Zabriskie point... Protože tam ten dům na konci vyletí do povětří. Toto sis měl navěky zapamatovat. Jenže celá léta, co jsi byl pryč, sis na tu větu nevzpomněl. Ale teď ti věta opět vytanula na mysl tak ostře, jako by to bylo včera. N. nikdy neviděl film Zabriskie point, tudíž nevěděl, o čem je řeč, a upřímně řečeno už tehdy, když ji zaslechl, mu věta přišla nadnesená. Jenže v těch dobách jste všichni žili v poněkud patetické křeči, tak *jaképak copak*. A přece se toho už nezbavil: Protože tam ten dům na konci vyletí do povětří —)

Ale já tě přece taky znám, kýval teď kolemjdoucí na dálku hlavou. Akorát jsem tě už dlouho neviděl. Kde ses toulal, člověče? Mezitím začala kolemjdoucímu za zády rachotit popelnice, plechové dno se zdvíhalo vzhůru, pak uvnitř popelářského vozu zaduněl převržený náklad a popelnice se zase sklápěla zpátky. N. zaregistroval přísnou tvář popeláře, jenž nedůtklivě rozhrnul okolní dav, aby mohl odvalit popelnici zpět k domovním vratům. Pak opět naskočil na stupátko a vůz se dal do pohybu. Kolemjdoucí mu musel uhnout a stačil ještě směrem k N-ovi pokrčit rameny, zase s odzbrojující ironií: Nojo, popeláři, co naděláš! Tohle byl vůbec první kontakt mezi nimi, za roky vzájemného míjení. Plus několik let, kdy N. absentoval. Teď kolemjdoucí odchází. Haló, moment, jaký dům, proč do povětří, co se stalo s lidmi, co s tebou kdysi táhli... Kam se poděly zářivé holky v tmavých pončech, s rovnými vlasy až do pasu? Jak se vůbec máš, co jsi zač, cos dělal celé roky? Zdá kolemjdoucího se míhala nad davem zase tak spiklenecky paťatá, jako by váhala — spasit svět, nebo se mu vysmát? Proč jsem nepatřil k vašemu kmeni? V tu chvíli kolemjdoucí zdvihl ruku, aby se poškrábal na tváři, a N. si všiml, že má místo ruky zarudlý, znetvořený pahýl. Moment, tohle máš odkdy? Co to má znamenat? Člověk na pár let zmizí... Ale kolemjdoucí se už ztrácel v davu. Stále ještě v pokleku na obrubníku za ním N. zíral. Zavaž si tkaňku. No jó, my se tu všechny mordujem, máti nás furt pohání, jak prej jsme my magoři věčný břímě, ale když někdo přífrčí zpozad velký louže, to se nemusí nic voptávat, to je halt pán. A co s tím nosem, začíná poněkud brnět... Vstával, oprašoval se.

Za zády se mu ozvaly tlumené údery. Te Deum. N. se otočil a v rozsvícené výkladní skříni butiku uviděl aranžérku v bílém

pláští. Kývala hlavou směrem k němu a pěští zlehka bušila na skleněnou desku. Pohybovala ústy a gestikulovala střídavě ke svým očím a do davu na pěší zóně. N. přistoupil blíž ke sklu. Aranžérka zvolna opakovala táž gesta a ještě jednou cosi němě odříkávala. Pomalu otvírala ústa, až jí to samotné nakonec přišlo směšné. N. si všiml plochých bílých ostrůvků na dlani, jak se dívka zevnitř opírala o sklo. *Proč je důležité různé typy bot šněrovat různě. Do zákulisí mají přístup jen ti nejpovolanější.* Vteřinu zíral na zvětšující se, zmenšující otvor úst, uvnitř s matně se převalujícím jazykem. *Užijte si volný pád v objetí profesionála!* Ale nerozuměl. Napadlo ho, copak se takhle pozdě večer aranžují výlohy? Dívčin pokus o předání zprávy se na chvíli změnil v absurdní dětskou hru, nějaký starší muž v klobouku se ohlédl a výjev pozoroval. Aranžérka se smála už docela bez zábran. Ale N. vytrvale krčil rameny a bezděčně si ohmatával bolavý nos. Dívka ukázala do strany a naznačila, ať vejde dovnitř. Prosklené dveře malého butiku byly odemčené. Cinglárko nad hranou dveří cinklo a N. udělal pár kroků do nitra stísněného obchůdku plného věšáků s oblečením. Rozhrnul obří staniolové vidličky a nože, jež aranžérka právě rozvěšovala do výlohy, a stanul na kraji vitríny, tentokrát zevnitř. Nezlobte se, jestli vás nějak vyrušuju, řekla dívka. Ne ne, ujistil ji N., přitom z výkladu znovu zahlédl rušnou pěší zónu, odsud zevnitř však docela utlumenou. Na chvíli nebyl s to odtrhnout od obrazu nezvučně se míhajícího davu zrak. Já totiž toho pána, co do vás vrazil, znám, pokračovala dívka. Neurvalec. Jo tak, vy myslíte... řekl N. a přes sklo mávl k místu, kde si před chvílí zavazoval tkaničku. Připadal si hloupě, že dívka viděla jeho pokořující nehodu, a zkusil věc zamluvit. Ale aranžérka vyvalila oči. Jak to, že o nic nejde? Zavrtěla hlavou a na důkaz toho, že šlo o závažný karambol, začala srážku N-ovi podrobně popisovat. Ukázalo se, že z vitríny zahlédla dokonce i předchozí incident s holohlavci před pizzerií, ale vykládala si ho jinak. Zdálo se mi, že se loučíte s přáteli... Oba se zasmáli, když N. vysvětlil, že šlo o konfrontaci, která málem nedopadla dobře. Jo tak! Ale toho naboba, co do vás vrazil kolenem, teda znám, vysvětlovala dívka. Ne že bych zrovna věděla, jak se jmenuje, ale vídám ho tu pomalu každý den.

Zničehonic natáhla ruku a starostlivě se dotkla N-ova naraženého nosu. Byla docela malá a musela se povytáhnout na špičky.

N. uslyšel šustnout bílý plášť. Ukažte, s pozorně sevřenými rty si aranžérka prohlížela nos, jenž mezitím stačil trochu naběhnout. Lehce na zranění přitlačila, sama zasykla a přimhouřila oči. Bolí? Nos opravdu zabolet víc, než by N. čekal. Pohodil však rukou, to bude dobrý. Ale dívka vrtěla hlavou. Stáli za zády dvou holohlavých neoblečených figurín, které napřahovaly strnulé paže z výkladní skříně směrem k lidem venku. Vitřina byla těsná, všude visely ty obří vidličky a hřebeny a leskly se ve světle postříbřených stropních mikrolamp. N-a napadlo, že jsou z ulice docela dobře viditelní. Ale pocit nečekané intimity ještě zesílil. Vy tady prodáváte? zeptal se dívky, jež mu stále osahávala tvář. Ježiš, promiňte, ucukla, jak ji N-ova slova probrala z vytržení. Já jen, jestli nepotřebujete pomoc. Mám tu lékárníčku, znáte to, předpisy. Znovu začala o nehodě. Že prý si toho grobiána, co N-a srazil, dobře pamatuje, je to obzvlášť arogantní týpek, na ty ona má pifku. On by nebyl problém si na něj někde dodatečně počíhat, konfrontovat ho... Měla by i nějaké známé, kteří by něco na ten způsob dokázali vybavit. Jestli teda chápete. Ona by si takovou bezohlednost nenechala líbit. Celou věc by určitě předala pojišťovně, ten by mrkal, pan podnikatel nebo co je zač. Takový prasáctví by nemělo nikomu projít. Pojišťovna má koneckonců peněz dost. Jste pojištěný, ne?

Odešla dozadu hledat lékárníčku, slyšel její hlas, ale chvíli ještě setrval ve vitřině. Znovu se otočil do ulice, udělal krok a dotkl se skleněné desky prsty. Ticho. Zákazník. Cože? Navrátillec. Dítě oči zavírá. Pěší zóna za sklem malátně šramotí. Zničehonic všemu nablízku. Jste tam? zavolal zevnitř obchůdku aranžérčin hlas. Ještě vteřinu sledoval, jak se vybělený cíp chodníku, na němž před chvílí klečel, zas plní temným rastrem spěchajících šosů, nohavic, tmavé ženské punčochy a kotníkové střevíce pršely přes tlumeně rozzářenou dlažbu. Bota bota bota bota. Už jdu! Seskočil z pódia a rozhrnul rukávy bund a svetrů na věšácích. V miniaturním butiku nebylo k hnutí. Na stěnu vyskočily obří stíny šatstva a kolébaté siluety chodců zvenku. Prodral se do přední části prodejny, ale aranžérku nespátřil. Vynořila se těsně vedle něho z šatničky pro zákazníky. Stačila se mezitím převléct, namísto bílého pláště měla na sobě krátké černé šaty upjaté ke krku. Poskakovala na jedné noze a snažila si navléct lesklou černou botu s kovovou přezkou a masivní podrážkou. Patří to tu mé sestřenici, vrátila se z ciziny, investuje...

Nic moc, ale člověk musí něco dělat, že ano. Nemohla si botu navléct a nechala ji zase upadnout na zem. Stála před ním bosa a on v šeru zahlédl její oči. Teď se tu pomilujem, došlo mu. Ale ti vaši kamarádíci zrovna nebyli moc milí týpci, zkřivila aranžérka rty. Znovu vysvětlil, že hromotluky, do nichž před pizzérií vrazil — nebo nevrazil? — vůbec nezná a ani by s nimi nechtěl mít nic společného. Vlastně máte pravdu, vzpomněla si dívka, vždyť jste mi to říkal. Vzápětí zahrozila prstem. No ale jen jestli! Člověk nikdy neví, dodala záhadně. Pořád zde stála bez hnutí, vedle boty pohozené na podlaze. A vy, nebojíte se jen tak si sem zatáhnout týpka z ulice? ujelo N-ovi bez rozmyslu (musíš hned všem nahánět strach?), dívka se ale jen usmála: No tak vy zrovna na vraha nevyvádáte... I když teda horory zbožňuju! Teda jako filmy. Po stěnách butiků se houpavě sunuly zvětšené stíny z ulice, na chvíli to vypadalo, jako by se chodci valili právě sem, do naparfémované kobky plné blýskavých stojanů a voňavého, nenošeného šatstva. Někdy bych se radši dlouho a pomalounku bála, než se třeba s někým milovala... No ne? Teda jestli prominete, že o tom takhle zničehonic... Strach je vzácnější než nějaký... sex. To jako bohužel. No řekněte, kdy jste se naposled pořádně bál? Kdežto milovat se, třeba i za bílého dne, to máte každou chvíli. Ne snad? Hleděla mu bezelstně do očí. Teď to přijde, co jiného, říkal si. Zároveň však postřehl, že aranžérčina poslední věta byla na skutečnou provokaci až moc vyzývavá. (Navíc je přece noc, a ne den...) Nešlo o nějaký nepovedený dvojsmysl? Nepodobá se někomu, koho dřív znal? Nemáte sestru? V příští vteřině by se dívky opravdu dotkl, jenže ona se opět shýbla pro obří botu a řekla, že už bude muset jít. Za tím svým! mrkla na N-a. Protáhla se těsně kolem něho směrem ke dveřím, dokonce se lehce přidržela jeho ramene (vrhla na něj přítomný pohled, jako by *ten její* teď mohl být on), znovu se začala obouvat. Jo, ale vlastně, nepomohl byste mi s něčím? napadlo ji najednou. Vás mi seslalo nebe! — Jistě. — Totiž potřebovala bych odtáhnout tyhle dvě příšery —

Šlo o dva dlouhé chromované věšáky na kolečkách, obtížené ramínky s kostýmy, dámskými saky, koženými bundami. Dozadu do skladu, šéfová mě s tím tady vždycky nechá samotnou... Pomohla mi vymanévrovat stojany z přeplněného obchodu do chodbičky v zadním traktu. Je to tu taktak, žejo? Potom vysvětlila, kudy se má

dát, že ho za minutku dožene. Vyrazil. Kolečka těžkých věšáků hrčela po rozlámaných dlaždicích úzké chodby. Designér navrhl tyče věšáků co možná nejtlustší, takže je nešlo pořádně rukou obejmout. Monstrum z masivních, záměrně nemotorně na sebe nasedajících ohbí se blýskalo v polotmě. N. sice našel vypínač, ale zářivky se nerozsvítily a on se musel spokojit s bledým světlem zaprášených oken do dvora. Zpočátku chtěl první věšák tlačit a druhý táhnout za sebou, ale kolečka předního ubíhala do stran a N. se musel pořád zastavovat a napravovat směr. Rychlejší bylo odtáhnout nejdřív jeden věšák na konec rovného úseku, a teprve potom se vrátit pro druhý. Protáhl věšáky několika úzkými dveřmi, kde bylo třeba kolečka zdvihnout přes práh či nízký schod. V jednom záhybu chodby se N. s nákladem sotva vytočil, bundy a kostýmy se otřely o zeď a N. je spěšně oprašoval. To snad není pravda, takhle to tu ta holka kroutí vždycky? Zastavil se a naslouchal, jestli ji neuslyší přicházet. Ale nic se neozývalo.

(MUTE: Mi to nevadí, dyž šhecko letí. Jako ve vodě se dílce různých tyček a hadříky vznášej. Já to nevymyslel. Voni se mě ani neptaj, jakože můj život a jejich — to je nějaký srovnání? Dyť je to směšný. Vyletí to do povětří, a zase vyletí, a zase. Repetitivně. Mar-notratně se na to dívaj z povzdálčí, jak se jen vznášej další krámy jako v průhledném oleji, třísky pestrý a šaty, barevný amygdaly, ale já koukám do země, protože musím. To je moje *parketa*. I když bych nemusel, ale tak to je. Je to stav věcí. Věci padaj, plavou se a plachtěj, ovoce a knížky v poušti, velkej mračen obsedavejch haraburdů. To je protest! Jakože všechno nakonec vletí do vzduchu a pak ona odjede tím autem, sem to zahlíd asi v tý cukrárně, co nás tam máma vodí, maj tam televizi, to jsou ty jejich reprízy. Máma se vztekala, co to dávaj, ty od toho neodtrhneš oči, to je ti podobný. Na tohle pozor dáváš, ale vážný věci jsou ti jedno. Samá starost. Ovšem já neprotestuju, já jsem přece nemožnej, magor, takže jakože v mém případě protestovat by bylo trošku hloupý. Něakej že rebel? To bych musel předně protestovat proti sám sobě, ha ha ha! Proti svému prolámanému ksichtu. Ach jo, máma vzdychá furt. Vy moje neštěstí. Tak jdeme, Eliško, ty jsi taková cinta... Vona máma má s náma dílo, to je úvazek na celý život. Dívám se do země zarytě. Dívat se do země je nutnost. V televizi ještě zas letí ten dům, jako, ale já jim neřeknu, že doopravdy to nutnost není. Vona je to

jejich nutnost, ta nutnost! Všechno je jejich, já nemám nic. Ani nic nepotřebuju, ani nic nechci, ani to znejmenší. Já se jen napojuju, co oni chtějí a maj nutný. Chtějte si svoje, já se vynechám.)

Konečně otevřel poslední dveře, jež vedly na pustý domovní dvůr. Naposledy musel věšáky po pár schůdcích vyvléct nahoru na úroveň dvora, až se ramínka s blůzami a kamizolami povážlivě rozkymácela. Poslužte si, hleděl na ně nepřátelsky. Octl se na asfaltové ploše a setřel si pot z čela. Kam se ta dívčina propadla? Ale bylo ticho. Chvilí čekal, jde, nejde? Mohla mít starší sestřenici, kterou jsem kdysi znal? Ačkoliv cestou ani jednou nezaváhal, teď si nebyl jistý: měl věšáky skutečně dovléct až sem? Neminul nějaké jiné dveře, jež měla aranžérka na mysli? Zatímco před chvílí v butiku si byl skoro jist, že se tam pod kabáty a bundami pomilují, teď chtěl mít nečekanou výpomoc co nejdřív z krku a zmizet. I kdyby děvče dělalo sebesvůdnější oči. Ani na ztichlém dvoře ho však nepouštěl pocit nečekané intimity. Takže ses vrátil, synku! Shora sem shlížela zasklená pavlač jednoho z okolních baráků, všechna okna zhasnutá. Poblíž stál napůl zhroucený brloh sbitý z prken a zacákaný maltou, tiskl se k zídce sousedního dvora. Nad zídku se vypínal obrovský kaštan a svým šumem umocňoval pustotu nočního vnitrobloku. Mezi místem, kde N. stál, a přístřeškem s řadou stažených rolet, jež *bylo lze* považovat za skladiště, zel asfaltový plac zalitý smetanovým šerem. N. přistoupil k prvnímu věšáku. Oběma rukama uchopil tlustou chromovanou tyč, trochu zběsile věšákem zarejdoval sem a tam, aby kolečka nasměroval, kam chtěl, pak zvýšil rychlost a jediným máchnutím odstrčil monstrum od sebe, až se ramínka rozkývala. Věšák plachtíl asfaltovou plochou, na pár nerovnostech se vratce rozkýval, stočil se mírně do strany, kolečka ještě chvíli hrčela, věšák zpomaloval a poblíž zacákané boudy se jakoby bez vůle zastavil. Všecko špatně! Ale ztratit není co. Voni nevěděj, že nemusim. To je všecko jejich, ty nutnostě! Nojó, já to mám spočtený, mě za žádnou louži nikdy nepustěj. Já skončím v ústavě, až to všecko bouchne. Uchopil druhý věšák a poslal ho za prvním. Uviděl třetící kolečka a ramínka a rukávy naklánět se na bok jako v bláznivé předválečné komedii. Maucta, maucta, konečně doma! Kolečka se na vytlučném asfaltu zvrtila, chromovaný věšák prudce vybočil do strany. Bundy a kostýmky se zakymácely, ale stojan to ustál a nakonec se zarazil o plastové popelnice na druhém konci

dvora. Tumaš! Odejít ze světa vlastní rukou. Pozdravy těm, kdo zbyli. *Uprostřed hry si děti uvědomí, že vlastně o nic nejde. Následně vedoucí vysvětlí, že pravé hodnoty se vytvářejí dlouhodobou dohodou a pravidly, jež si lidé po staletí určují.* Siluety šatstva se chaoticky mrskaly, N. přešel asfaltovou plochu a uklidnil zpovykávaná ramena. Potom se rozhlédl po bledém prostranství. Ale zmizelá aranžérka ho přestala zajímat, i osud šatů na věšácích. Ani moc nemusel hledat východ. Zpola zakrytá lešením zela mezi domy úzká rokle, vstup do ní nedbale tarasil kus krablovaného plechu. Stačilo ho trochu odchlípit a N. byl venku.

Octl se v jedné z křivolakých uliček souběžných k hlavnímu cizineckému tahu. Jaké zde bylo najednou ticho a temno. Jen v průzoru na konci teď někdo prošel, ve světle se mihla silueta psa. Sem nikdo nezabloudí, ústřední cizinecká zóna vede jinudy. Ale támhle ve tmě na chodníku se cosi světlá. Nějaký papír. N. popošel tím směrem a sehnul se k zemi. Pětistovka. Vážně? Zvedl ze země pětistovku. Opravdu to byla pětistovka. Rozhlédl se kolem po temné, nepřehledné uličce. Zdvihl pětistovku o trochu výš, pak vysunul ruku do prostoru, jako by bankovku nabízel zpět majiteli. Kolem pusto, vymeteno, večerní dav táhl jen o ulici dál, tady ani noha. Když nikdo, tak nikdo, zastrčil papírek do kapsy. Důležitý moment! Zítřek vyřešen. Pětistovka ve tmě. Výslužka vysloužilcova. Odnes si kořist! Nesměj se, tohle je vážná věc.

21 JAK HO KDOSI ŠKRTIL

Ráno byla místnost holá jako vždycky. N. cvakl víčky a nahoře nad ním se rozběhl včerejší cíp stropu. Pár slastně prázdných vteřin nic nevěděl, ani o Anně (že od ní odjel), ani o Pavlovi (že už tu není), nic o lidech, kšeftech či penězích, nevěděl, kdo je a kde. Zíral na tenkou prasklinu ve stropním nátěru a pár slastných vteřin měl pocit, že se nevrátil domů, ale pořád ještě dlí v barvitém cizím městě, do něhož před pár lety utekl, jež si na sebe narafčil na druhém konci světa. Vteřinu mu to vydrželo. Pak se na něj znovu vše sesypalo a on si uvědomil, že není v cizím městě (kde by si sám

